

Budapest szabályozása.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Fogadja üdvözetemet azért a talpraesett, helyes cikkért, melyet becses lapja október 20-án *Krauss Mayer városa* címmel hozott. A mint örülök azon, hogy a közgyűlés határozata a parcellázási engedélyt egyelőre ki nem adta, arra az álláspontra helyezkedve, a mely mellett a cikkíró a kérdéses ügyben érvel. Engedje meg azonban, hogy ez előzményeket némileg még kiegészítsem. Nem tartom helyesnek azt a törekvést, mely minden éron meg akarja akasztani a főváros extenzív fejlődését. Ez épp oly helytelen s következményeiben káros intézkedés, mint a máig fennállott az a szokás, hogy a főváros bármely helyén boldog-boldogtalannak megadták a parcellázási engedelmet.

A székesfőváros terjeszkedésének, növekedésének, kialakításának egyik feltétele, hogy a város belső részeinek kiépítésével, tervszerű kialakításával *karöltve* járjon határainak fokozatosan és tervszerűen végbe menő kitolása. E két műveletnek egyetemlegesen, egymást kiegészítő módon kell történnie, ha a várost céljaitól kivánjuk fejleszteni, egészséges haladását előmozdítani.

A főváros mérnöki hivatala, ugyancsak a Közmunkák Tanácsa is abban a hitben ringatja magát, hogy az Angyalföld és az egész pesti határ külterkeire nézve a szabályozási terv már meg van állapítva (?) A Magyar Mérnöki és Építész-Egyesület velem együtt érvel: óta azért fáradozik, hogy Budapest főváros külterkeinek térképébe barajzolt szablonos vonalzás (Rastrirozás), — melyet a Közmunka-

Tanács városszabályozásnak tekint — teljesen eltöröltessék, s újabb, — a város építési tudomány mai elvein nyugvó szabályozási művelettel helyettesítsék! Az olyan szabályozás, a mely többek között ilyenekkel áll elő: „megrajzoltak 8—10 öles utcákat és terveztek négy nagy körtérlet, a melyek közül az egyik *huszezer öl (!)* nagyságu“ — de emellett micsém említ a beépítés módjáról, tisztán neveléses a pálcát kell törnünk fölötté.

De ebből nem itélnék, ha nem láttam volna a tervet, mely előttem fektűt. Személyes tapasztalatomból kifolyólag használtam már évekkel ezelőtt a fönntemlitett elítélő kitételeket.

Végtelenül sajnálom, ha ma, — midőn a drezdai városrendező kiállítás megmutatta, hogy városszabályozás dolgában mennyire elmaradtunk, — fővárosunk kiállításának jövőjét ilyen sablonos fércművelettel tönkre silányítanák!

De másrészt időelötti a ma szőnyegen levő szabályozási térképet elfogadottnak és megállapítottnak kijelenteni. Ez foglaltatik: a május hónapban *Szell* Kálmán volt miniszterelnök által egybehívott városfejlesztő ankét ama határozatában, mely *újabb szabályozási terv* elkészítését mondja szükségesnek.

Ha tehát a kormány, a székesfőváros s társadalmunk előkelőségeinek egyetemleges határozata az, hogy Budapest számára új város-szabályozó tervet kell készíteni, akkor nem lehet észszerű ilyen rengeteg területen (438356 □°), — mely ma üres szántóföld, — azokat a szabályozó vonalakat alkalmazni, a melyek a város-

fejlesztő-ankét szerint elavultak, s a melyeket újakkal kell helyettesíteni!

Ez a terület ma még csak a térképen van fölosztva és soi dissant szabályozva, tehát olyan terület, mely egy újabb szabályozás elé akadályokat nem gördít, nem úgy, mint a már kiépített városrészek. Ezeknél az újabb terv csak igen óvatosan mehet bele az esetleges változásokba, de viszont az a tény, hogy Budapestnek még roppant terjedelmes külterkei vannak, a hol még könnyű szerrel lehet az újabb városépítő elvek szerint tervezni, egyenesen tiltja, hogy az újabb város-szabályozás nagy és átható műveletének közvetlen foganatosítása előtt egy üres területet az újabb és helyesebb tervezés alól kivonjunk.

Az újabb városterv elkészítésének határozatát szerencsésen meghozták, bárhogy szabadkozott is a közmunkatanács, s végzetes következményekkel sujtának a főváros kialakításának jövőjét, ha most az ankét által is implicite elítelt tervet egyes rengeteg területeken érvényesítenék.

Előbb változtassák meg a ki nem elégitő város-szabályozási tervet, s majd ha a városépítő-művészet immár kiforrt, és a külföldön szeltében alkalmazott helyes elveinek szemmel tartásával egy újabb, ugy a forgalmi, a beépítési s közegészségi, valamint a művészi követeléseknek eleget tevő szabályozási terv létrejön, akkor igen, arról esik majd szó, a mit a cikk írója is föltétel gyanánt állított föl és a miként a közgyűlés határozott is, hogy a tulajdonos telke egész területén köteles legyen a szabályozás műveletét végrehajtani a maga

költségén, még mielőtt ott építési engedelem kiadatnék.

A dolog mai stádiumában azonban *még erről* sem lehet szó, addig kell függőben tartani a parcellázási engedelmet, a míg a városfejlesztő ankét határozata alapján Budapest újabb szabályozási térképe el nem készül!

Palóczy Antal.